

ІСТОРІЯ ФІНАНСОВОЇ ДУМКИ

Обов'язковий освітній компонент

рівень вищої освіти – **перший** (бакалаврський)

Спеціальність – **073 Менеджмент**

Освітня програма **Менеджмент фінансово-кредитної діяльності**

Викладач: **доц. Коваль Н.О.**

Мова викладання: **українська**

Семестр – **1**

Кредитів ЄКТС – **3**

Лекцій – **27 год.** (денна форма)/**5 год.** (заочна форма)

Практичних – **18 год.** (денна форма)/**5 год.** (заочна форма)

Самостійна робота – **48 год.** (денна форма)/**80 год.** (заочна форма)

Вид контролю – **іспит**

Передумови для вивчення дисципліни - Програма вивчення навчальної дисципліни «Історія фінансової думки» складена відповідно до освітньо-професійної програми Менеджмент фінансово-кредитної діяльності за спеціальністю 073 Менеджмент на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, базується на знаннях, які здобувачі засвоїли під час отримання загальної середньої освіти.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Історія фінансової думки» є оволодіння базовими знаннями з формування системного бачення еволюції світової фінансової думки, вивчення питання історичного розвитку фінансової думки в історії людства від стародавнього світу до сучасності, розгляд фінансових теорій давнини та сучасності, їх вплив на розвиток фінансів.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти при вивченні дисципліни:

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних і поведінкових наук.

ЗК04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК09. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

СК03. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК04. Вміння визначити функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК05. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання:

РН03. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

РН16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Тематика

Змістовий модуль 1. Фінансова думка до ХХ століття

Тема 1. Вступ до курсу.

Предмет дисципліни. Передумови виникнення фінансової думки. Зародження фінансової думки в давнині – у працях філософів. Становлення та розвиток фінансової науки, як і інших економічних дисциплін. Перехід від натурального господарства до грошового.

Тема 2. Фінансова думка стародавнього Сходу

Писемні джерела дослідження фінансової думки Стародавнього Сходу. Питання організації та управління державним господарством. Основні джерела доходів староіндійської держави. Питання торгівлі як одного зі способів збагачення державної скарбниці.

Тема 3. Фінансова думка античного світу

Фінансова думка Стародівньої Греції. Економічна програма Перікла (490-429рр. до н.е.). Арістотель, Платон, Ксенофонт про фінанси. Ксенофонт про джерела добробуту в державі. Платон (428-348р. до н.е.). “Держава ” та “Закони ”. Концепція “ідеальної держави ”. Дві держави: держава багатих і держава бідних. Поділ вільного населення в ідеальній державі на три стани: філософів, воїнів та землеробів, ремісників і торговців.

Тема 4. Фінансова думка Середньовіччя

Занепад Римської імперії. Криза інфраструктури та ринкових відносин. Правління імператора Оттона Великого. Епоха відродження торгівлі. Нові джерела податкових доходів. Дуалізм інтересів короля та провінцій. Ефективний механізм фінансування витрат. Розпаду Римської імперії.

Тема 5. Зародження і ранній етап розвитку фінансової науки

Зародження фінансової науки у XV-XVI ст. Головна функція фінансової науки. Етапи розвитку фінансової науки. Розвиток вчення про державні доходи з виділенням доходів від домена і регалій. Дослідження бюджетів феодальних держав. Перші спроби аналізу державних витрат. Інтенсивна розробка принципів оподаткування й ідей податкової справедливості.

Тема 6. Зародження теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства

Велика депресія 1930-х років: Дж. Кейнс та його теорія щодо державного втручання і стимулювання попиту. Післявоєнний період: роль ринків, користь вільного ринку, відмова від державного втручання. (Фр. Хаєк і Людвіг фон Мізес). Фінансова криза 2008 р.: проблеми фінансового сектору, наслідки надмірного кредитування і спекуляцій (Нуріель Рубіні). Розвиток поведінкової економіки: психологічні аспекти прийняття управлінських рішень (Деніель Канеман).

Змістовий модуль 2. Розвиток фінансового мислення

Тема 7. Німецька школа камералістики

Систематизований аналіз державного господарства. Держава як об'єкт планування. Погляди камералістів. Взаємозв'язок фінансів з народним господарством та залежності рівня добробуту населення від платоспроможності щодо податків. Функції державного управління і заходи щодо збільшення добробуту і забезпечення безпеки держави.

Тема 8. Класична фінансова школа

Теорія податків. Падіння ролі доходів від державного майна (домена) і прогресуюча тенденція скорочення кількості і питомої ваги в державному бюджеті доходів від державних регалій. Тракткування державних витрат як послуг специфічного роду. Принципи загальності і пропорційності податків і відповідна їм система реальних податків.

Тема 9. Розвиток фінансової практики в Англії

Вчення А. Сміта про податки. Рівень платоспроможності. Оподаткування за принципом платоспроможності трансформується в оподаткування за корисністю (принцип еквівалентності). Проблеми фінансування державних витрат за рахунок податкових і позикових ресурсів. Сфера поширення податків у рамках теорії розподілу доходів.

Тема 10. Становлення фінансової думки як науки

Становлення фінансової науки як самостійної галузі економічного знання. Відокремлення фінансової науки від сфери політичної економії. Перехід країн Європи від абсолютизму до конституційної форми правління. Розвиток правових основ державного управління. Розширення меж предмета науки.

Тема 11. Напрямки фінансової науки у ХІХ ст.

Розвиток догматичного напрямку в науці. Переважна увага до фінансових класифікацій податків, бюджету, позик і ін. Падіння інтересу до розробки проблем державного кредиту. Визначення державного бюджету. Засудження зростання військово-поліцейських витрат держави. Місцеві фінанси. Дослідження системи доходів місцевих органів управління. Місцеві податки. Теорії комунального обкладання. Спроби класифікації (систематизації) економічної науки.

Тема 12. Формування навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань в процесі вивчення фінансового мислення.

Адаптація до нових теорій: Особливості функціонування різних шкіл фінансової думки. Контекст розвитку економічних та фінансових теорій: інтердисциплінарний підхід. Переваги та недоліки різних теорій фінансової думки, враховуючи їхній вплив на сучасну економічну політику.

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д.ф.)	Кількість годин (з.ф.)
	Змістовний модуль 1. Фінансова думка до XX ст.		
1	Вступ до курсу	2	0,5
2	Фінансова думка стародавнього Сходу	2	0,5
3	Фінансова думка античного світу	2	0,5
4	Фінансова думка середньовіччя	2	0,5
5	Зародження і ранній етап розвитку фінансової науки	2	0,25
6	Зародження теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства	3	0,25
	Змістовний модуль 2. Розвиток фінансового мислення		
7	Німецька школа камералістики	2	0,5
8	Класична фінансова школа	2	0,5
9	Розвиток фінансової практики в Англії	2	0,5
10	Становлення фінансової думки як науки	2	0,5
11	Напрямки фінансової науки у XIX ст.	2	0,25
12	Формування навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань в процесі вивчення фінансового мислення.	3	0,25
	Всього годин	27	5

Теми семінарських занять

Не передбачено.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д.ф.)	Кількість годин (з.ф.)
1	Зародження фінансової думки в давнині – у працях філософів	3	1
2	Історичний аспект розвитку фінансової науки	3	1
3	Фінансова думка античного світу	3	1
4	Напрямки державного втручання в економіку і державного регулювання	3	1
5	Відкриття нової епохи у фінансовій науці. Концепція суспільних благ	2	0,5
6	Прогресивний податок. Гіпотеза інституціональної симетрії	3	0,5
	Всього годин	18	5

Теми семінарських занять

Не передбачено

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Зародження фінансової думки в давнині – у працях філософів	3	1
2	Історичний аспект розвитку фінансової науки	3	1
3	Фінансова думка античного світу	3	1
4	Напрямки державного втручання в економіку і державного регулювання	3	1
5	Відкриття нової епохи у фінансовій науці. Концепція суспільних благ	2	0,5
6	Прогресивний податок. Гіпотеза інституціональної симетрії	3	0,5
	Усього годин	18	5

Теми лабораторних занять

Не передбачено

Самостійна робота

№ з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин (д. ф.)	Кількість годин (з. ф.)
1	Самостійне опрацювання тем теоретичного матеріалу:		
1.1	<i>Неокейнсіанські теоретики циклу. Концепція акселератора</i>	5	12
1.2	<i>Поява фінансових законів</i>	4	14
1.3	<i>Цілі державної діяльності у функціях соціального добробуту</i>	4	14
1.4	<i>Неокласична фінансова школа</i>	4	14
2	Опрацювання лекційного матеріалу	6	1
3	Підготовка до практичних занять	6	6
4	Підготовка до модульного контролю (два колоквиуми)	10	10
5	Підготовка до складання іспиту	9	9
	Всього за семестр	48	80

Методи навчання.

При вивченні дисципліни використовуються:

1. Дидактичні методи – лекції з використанням мультимедійних презентацій.
2. Практичні методи: практичні завдання.
3. Метод самостійного навчання.
4. Активні методи: експрес опитування, тестування.
5. Словесні методи навчання: лекції, консультації.

Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять визначаються кафедрою.

Підсумковий контроль включає в себе здавання колоквіумів за модуль.

Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно із структурою залікових кредитів.

Семестровий контроль знань здійснюється в кінці семестру шляхом підрахування загальної кількості балів, отриманих під час навчання та здавання іспиту у кінці семестру.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів з окремих видів роботи та в цілому за модулями (в балах):

Вид роботи	Семестр 4		Разом
	М 1	М 2	
1. Усна доповідь (1 доповідь – 5 балів)	10	10	20
2. Практичне завдання (1 завдання – 5 балів)	10	10	20
3. Реферат (презентація) (1 презентація — 10 балів)	-	10	10
4. Колоквіум (25 балів)	12	13	25
Усього за модуль	32	43	75
Іспит			25
Всього			100

Шкала оцінювання в балах та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС
90 – 100	A
82-89	B
75-81	C
64-74	D
60-63	E
35-59	FX з можливістю повторного складання
0-34	F з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів

Рівень компетентності	За бальною шкалою	За шкалою ЄКТС	Критерії оцінювання
IV Високий (творчий)	90 – 100	A	Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин; виявлено глибокі знання та розуміння описувати зміст функціональних сфер діяльності організації; сформовано необхідні практичні навички вирішувати професійні завдання із застосуванням методів менеджменту для забезпечення ефективності діяльності; усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального.
III Достатній (конструктивний)	82-89	B	Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин; сформовано вміння викладати основні ідеї щодо забезпечення функціональних сфер діяльності організації із застосуванням методів менеджменту. Необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального.
	75-81	C	Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин. Вміння викладати базові ідеї щодо забезпечення завдання із застосуванням методів менеджменту, а також практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо; усі передбачені програмою навчання завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками.
II Середній (репродуктивний)	64-74	D	Програмні результати досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, виявлено знання та розуміння основних положень забезпечення завдання із застосуванням методів менеджменту; необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.

	60-63	E	Програмні результати досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання завдань не виконано або якість виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального.
I Низький	35-59	FX з можливістю повторного складання	Програмні результати не досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
	0-34	F з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Програмні результати не досягнуті. Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів за видами робіт

Рівень компетен-тності	За шкалою ЄКТС	Критерії оцінювання			
		Усна доповідь	Практичне завдання	Реферат (презентація)	Колоквіум (тести)
IV Високий (творчий)	A	5 б.: здобувач повністю розкрив суть питання, надав правильне теоретичне тлумачення визначенням та категоріям.	5 б.: виставляється при правильному та безпомилковому проведенні необхідних розрахунків з поясненням і коментуванням отриманих результатів	10 б.: здобувач повністю розкрив суть питання, надав правильне теоретичне тлумачення визначенням та категоріям.	22-25 б.: 90-100% правильних відповідей
III Достатній (конструк-тивний)	B	4,5 б.: здобувач розкрив суть питання, але у відповіді допущені деякі несуттєві помилки, відсутні обґрунтування окремих положень.	4,5 б.: при правильному і безпомилковому розв'язанні завдання, але без пояснень до розрахунків, без посилань на певні формули чи методики, при відсутності або помилкових коментарях до отриманих результатів	9 б.: здобувач розкрив суть питання, але у відповіді допущені деякі несуттєві помилки, відсутні обґрунтування окремих положень.	20-21 б.: 82-89% правильних відповідей

	C	4 б.: здобувач розкрив суть питання, але у відповіді допущені неправильні обґрунтування окремих положень.	4 б.: при правильному і безпомилковому розв'язанні задачі, але без пояснень до розрахунків, без посилань на певні формули чи методики, при відсутності або помилкових коментарях до отриманих результатів	8 б.: здобувач розкрив суть питання, але у відповіді допущені неправильні обґрунтування окремих положень.	18-19 б.: 75-81% правильних відповідей
II Середній (репродуктивний)	D	3 б.: здобувач не розкрив питання, але брав участь в обговоренні питань	3 б.: виставляється, якщо при виконанні допущені помилки, які свідчать про недостатнє знання формул або методик розв'язання відповідних задач	7 б.: здобувач не розкрив питання, але брав участь в обговоренні питань	16-17 б.: 64-74% правильних відповідей
	E	2 б.: здобувач не розкрив питання, але брав участь в обговоренні питань, хоча і з деякими відхиленнями	2 б.: виставляється, якщо при виконанні допущені помилки, які свідчать про недостатнє знання теорії, пояснення відсутні або фрагментарні.	6 б.: здобувач не розкрив питання, але брав участь в обговоренні питань, хоча і з деякими відхиленнями	14-15 б.: 60-73% правильних відповідей
I Низький	FX, F	0-1 б.: за фрагментарну відповідь чи повну відсутність відповіді	0-1 б.: виставляється у випадку, якщо задача не розв'язана неправильно чи взагалі не розв'язана	0-5 б.: за фрагментарну відповідь чи повну відсутність відповіді	0-13 б.: 0-59% правильних відповідей

Академічні права та обов'язки учасників освітнього процесу

Здобувачі та викладачі повинні дотримуватися норм забезпечення честі, гідності, взаємної поваги і довіри, рівноправності та толерантності усіх учасників освітнього процесу шляхом дотримання принципів академічної доброчесності, викладених у «Положенні про академічну доброчесність у ВНТУ».

З метою запобігання та виявлення плагіату у навчальних роботах, розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування, дотримання вимог наукової етики та поваги до

інтелектуальних надбань та активізація самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування слід дотримуватись норм **«Положення про запобігання академічному плагіату та порядок його виявлення у навчальних, наукових, кваліфікаційних та науково-методичних роботах у ВНТУ»**.

З метою визнання результатів навчання здобутих під час неформальної та/або інформальної освіти (що здобувалася за освітніми програмами та не передбачала присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але могла завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій, а також освіти, яка здійснювалася у порядку самоосвіти), здобувачі можуть скористатися відповідними процедурами, наведеними у **«Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ВНТУ»**.

Здобувачі мають право оскаржити результати проміжних та підсумкових контрольних заходів, але не лише на підставі аргументованих пояснень, відповідно до **«Порядку організації та проведення заліків, диференційованих заліків, екзаменів у ВНТУ»**, а також безпосередньо звернувшись до освітнього омбудсмена, згідно

«Положення про освітнього омбудсмена з прав студентів ВНТУ».

З метою вирішення конфліктних ситуацій, що можуть виникнути у здобувачів із іншими учасниками освітнього процесу та/або недопущення виникнення конфліктних ситуацій слід бути обізнаним у нормах **«Кодексу етики ВНТУ»**.

Здобувачі ВНТУ мають керуватися принципом «нульової толерантності» до будь-яких проявів корупції і повинні вживати всіх передбачених законодавством заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції і пов'язаним з нею діям (практикам), відповідно до **«Антикорупційної програми ВНТУ»**.

Наведені документи оприлюднені на сайті ВНТУ: <https://vntu.edu.ua/uk/public-info/zag.html>.

16. Рекомендована література

Основна

1. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з вивчення дисципліни «Історія фінансової думки», 2-ге видання / Укладач Н. О. Коваль. – Вінниця: ВНТУ, 2024. 36с. URL: <https://iq.vntu.edu.ua/method/getfile.phpfname=159579.pdf&x=1>
2. Коваль Н. О., Ткачук Л. М. Історія розвитку фінансового мислення та обліку в розрізі сучасних непередбачених коливань економічного життя. *Development Service Industry Management*, 2024(4), С. 97–101. URL: [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-8\(16\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-8(16))

3. Коваль Н.О. Особливості стратегічного фінансового контролінгу в сучасних умовах. *Modern Economics*. 2022. N 31. С. 52-57.
4. Коваль Н. О., Пілявоз Т. М. Управління фінансовими ризиками в умовах інтеграції України у світовий фінансовий простір. *Modern Economics*. 2023. № 41(2023). С. 54-58. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V41\(2023\)-08](https://doi.org/10.31521/modecon.V41(2023)-08).
5. Коваль Н. О. Інноваційні засади розвитку в контексті фінансового та банківського сектору. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 61. URI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-113>
6. Коваль Н.О. Сучасні інструменти забезпечення фінансової стійкості комерційних банків. *Modeling the development of the economic systems*, (1), 2024, С.134–138. URL: <https://mdes.khmnu.edu.ua/index.php/mdes/article/view/303>
7. Коваль, Н., Ткачук, Л., & Панасенко, І. Стратегії фінансового менеджменту в умовах непередбачених коливань фінансового ринку. *Економіка та суспільство*, (62), 2024. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-68>
8. Коваль Н., Пілявоз Т. Фінансова діагностика та управління ризиками щодо актуальних перетворень сьогодення. *Modern Economics*. 2024. № 44(2024). С.74-78.

Додаткова

1. Краус Н.М., Краус К.М., Марченко О.В. Актуальні проблеми фінансів та економіки: навчальний посібник. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2023.–286с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/43820/1/Kraus_Finansy_ta_Ekonomika_2023.pdf
2. Актуальні проблеми сучасної науки та освіти (частина II): матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 20–21 січня 2022 року. Львів: Львівський науковий форум, 2022. 76 с.
3. Краус Н.М., Нікіфороф П.О., Краус К.М., Поченчук Г.М. Фінансові інструменти економічного розвитку: навчально-методичний посібник. Київ: Аграр Медіа Груп, 2020. 210 с.
4. Уразов А. У. Основи економічної теорії. Київ: Центр навчальної літератури. Економіка для важких часів. К.: Наш Формат, 2021. 416 с.
5. Бондарчук Ю.П. Методичний посібник з вивчення предмету «Історія економіки та економічної думки». Кропивницький: Сервіс Груп, 2019. 228 с.
6. Богоявленська Ю., В. Якобчук, С. Тищенко Історія економіки та економічної думки: Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2019. 476 с.
7. Тарасевича В. М. Історія економічних вчень: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 352 с. URL: <https://www.yakaboo.ua/istorija-ekonomichnih-vchenpidruchnik-zatverdzenij-mon-ukraini.html>
8. Шевченко Л.С. Економічна теорія: навч. посіб. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с.

9. Коваль Н. О. Особливості глобалізації конкуренції та її вплив на соціально-економічний розвиток України // Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної інтернет конференції з міжнародною участю: "Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки", м. Полтава, 27 жовтня 2022 р. 2022. С. 76-77.
10. Коваль Н.О. Інноваційна система як нова бізнес-модель сучасної економіки // Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю присвяченій пам'яті Проф. Войноренко В.П. "Фінансово-економічна платформа парадигмальних змін повоєнного розвитку України", м. Хмельницький, 27-28 жовтня 2022р.
11. Коваль Н. О. Інноваційні інструменти забезпечення фінансової безпеки в країні. Збірник тез доповідей IV міжнародної науково-практичної конференції до 80-річчя від дня заснування банківського інституту «Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем», Харків, 17 травня 2024 р. Харків : Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2024. – Рр. 286-288.

Інформаційні ресурси

1. ННР дисципліни «Історія фінансової думки» в системі JetIQ URL:https://iq.vntu.edu.ua/b04213/vspd/teach_desktop.php
2. Національна бібліотека України імені Вернадського URL:<http://www.nbuv.gov.ua/>;
3. What is Economics? URL: <https://www.udemy.com/course/ib-economics-exam-review-foundations-of-economics/>
4. Introduction to Economics. URL: <https://www.udemy.com/course/introduction-to-economics-irisfranz/>
5. Economics in 10 Principles. URL: <https://www.udemy.com/course/economics-10-principles/>
6. Basics of Economics A Complete Study. URL: <https://www.udemy.com/course/economics-for-accounting-and-finance-professionals/>
7. Strategic Leadership and Management. Coursera URL: <https://www.coursera.org/specializations/strategic-leadership?action=enroll>
8. Human Resources Analytics Course (UC Irvine). Coursera URL: <https://www.coursera.org/learn/human-resources-analytics>
9. The Manager's Toolkit: A Practical Guide to Managing People at Work . Coursera URL: <https://www.coursera.org/learn/people-management>
10. Employee Relations. Coursera. URL: <https://www.coursera.org/learn/employee-relations>